

vodje, koji već dvadeset godina nose ovu zastavu; povjeravaj jim se i nedvoji, da će uspjeh biti srećan. Svi Vi, istočni narodi, znajte, da je iz toka Vas, pružite si bratinski ruku; jer čas Vašega spasa nije dalek; uzdignite se na visinu svoga znamenovanja, a buduća sreća nagradit će Vas za muke i žrtve sadašnjega rada, kod kojega Vas nikada neće ostaviti Vaš

Mazzini.

Trojedna kraljevina.

U Zagrebu, 3. ožujka. (Uzoriti gospodin stožernik nadbiskup) pridgao se je, kako s radošću možemo javiti, na toliko, te se je preključer i jučer oko 1 sat po podne smio već izvesti u Jurjevac.

(Predstavka radi sveučilišta.) Senat kr. pravoslavne akademije obratio se je predstavkom na sabor i na preuzvišenoga gospodina bana, neka bi Nj. c. i kr. ap. Veličanstvu podnieli, dotično preporučili za prev. sankciju prepoznizni predlog, da Nj. Veličanstvo na vjekovitu uspomenu previšnjega Svoga boravljenja u glavnom gradu blagoizvoli premlotivostu dozvoliti u Zagrebu sveučilište, koje bi nosilo previšnje ime. Pošto odnošaji naši nedopustaju misliti, da bi se s mjesta moglo zvesti podpuno sveučilište, to moli akademijki senat, da bi se barem sadašnja četiri pravoslavna razreda odmah pretvorila u pravoslavni fakultet, a ujedno neka bi se utemeljile i one stolice filozofičke struke, kojima se pravoslavne nauke popunjuju.

Možemo se pouzdano nadati, da će se kako sabor, tako i svietli ban ovoj predstavci odazvati s najvećom patriotičnom pripravnosti.

— (U carskoj sviti) biti će, kako čujemo, do 135 osobah; među njimi predsjednik ministarstva grof Andrassy sa gospodjom suprugom, koja će zastupati čast vrhovne dvorjanke; ministar grof Festetić, knez Taxis, knez Hohenlohe, grofovi Paar, Bellegarde i Zichy. — Sutra prispjeti će ovdamo predstojnik carskoga kabineta dvorski savjetnik Braun.

— (Državni kancelar), ministar carske kuće i vanjskih djela, preuzvišeni gospodin grof Beust, prispjeti će također u pratnji Njih. c. i kr. ap. Veličanstva u Zagreb, i nastaniti se u kući g. odvjetnika Polaka.

— (Društvo građanske strjeljane.) Na želju 34 članovah, da se povodom tim, što ovaj građanski zavod kod predstojećih svetčanosti nije uvršten u program središnjega odbora, predložiti, neka bi skupština zaključila, eventualno preponizati zamoliti Nj. Veličanstvo deputacijom, da blagoizvoli prem. posjetiti strjeljani i učestovati pucanju kod svieće, priredjena na slavu Nj. Veličanstva — sazva 1. ožujka predsjednik društva, g. dr. Mraović, glavnu skupštinu. Prije ipak, nego što je ovakav zaključak učinjen, izjavi g. načelnik Mihalić, kao član društva i predsjednik gradskoga odbora, da je ovaj odbor bio predložio pucanje, ali s obzirom na kratko vrijeme da ga nije mogao uzeti u program; ako li bi ipak društvo svoje volje kanilo prirediti svetčanost za slučaj posjeta Nj. Veličanstva, to da će mu gradski odbor dati od svote, koju je gradsko zastupstvo dozvolilo za svetčanosti, 2000 for. na razpolaganje. Usljed toga bi zaključeno, stante sessione poslati pod predvođenjem strjeljačkoga nadneštra g. Mraovića deputaciju k preuzvišenomu g. banu, da Nj. preuzvišenost zamoli, neka bi Nj. Veličanstvu izrazila prepozniznu molbu, da Nj. Veličanstvo blagoizvoli svojim posjetom usrećiti ovaj odlično građanski zavod. — Svietli ban primi deputaciju srdačno, zahvali joj se, što ga je društvo izabralo za pokrovitelja i očitova želju, da bi strjeljana kao skupište građanstva postigla naskoro ono znamenovanje, koje je imala onih danah, kad ju je svietli ban pohodio još kao gost; Nj. preuzvišenost obeća, da će molbu društva Njeg. Veličanstvu izporučiti i tople preporučiti. — Deputacija povratila se zatim u strjeljanu i izvjesti o uspjehu svojega poslanstva, koje je izvješće pozdravljeno srdačnim živio. Otvori se odmah subskripcija za urešenje strjeljane i upisa se za nekoliko časovah znamenita svota.

— (Školski praznici o prev. bavljenju Njihovih Veličanstva u Hrvatskoj.) Radi zahvalne uspomena na usrećujuće prisustvo Njih. c. i kr. ap. namj. vieće, te će učeća se omladina u svih hrvatsko-slavonskih učevnih zavodih od 8. ožujka u podne, pa uključivo

čivo do 15. ožujka, biti oproštena od polazaka školah.

— (Prošnja Nj. Veličanstvu.) Obadvije občine građanskoga i vojnoga Siska složile su se, kako se čuje, te će Nj. Veličanstvo, kada posjeti Sisak, umoliti po deputaciji, da blagoizvoli občinu vojnoga Siska sjediniti sa občinom civilnoga Siska i tako sjedinjeni Sisak podignuti na kralj. slobodni grad. Dodaje se, da će se u tom poslu ovih danah deputacija od strane građanskoga Siska predstaviti svetlomu banu barunu Rauchu, a deputacija od strane vojnoga Siska preuzv. g. zem. zapovjedniku barunu Gablenzu.

— (Obaljena vozarina na željeznici.) Povodom prev. dolazka Njih. V. V. obaljena je vozarina za 2 i 3. razred na svih postojah južne željeznice od Graca do Ljubljane, onda na kolodvoru političkom, bartkom i na hrvatskih postojah za polovicu obične cene. Putnice izdavati će se od 7. do 14. ožujka i valjati će do 16. Vlaci između Karlova i Zagreba obići će od 8. do 14. o. m. svaki dan u jutro i u večer.

— Odbor za uređenje svetčanosti pozvao je profesora na bečkom konservatoriju g. Julija Epšteina, kao rodnoga Zagrebanina, da svetčani koncert, koji će se na slavu prisutnosti Njih. Veličanstva dati 10. ožujka, dodje prirediti i da u njem sudjeluje kao pianist. Usljed toga poziv: krenut će se g. Epštein 5. ožujka ovdamo.

— Iz Rieke pišu o putu Nj. Veličanstva kralja: Za dolazak Nj. Veličanstva riečko je zastupstvo konačno već primilo i ustanovilo program, iz kojega vadimo slijedeće: Na cesti, kojom će Nj. Veličanstvo prispjeti, podignuti će se golem slavoluk, urešen sa zastavama austrijskim, ngarskim i riečkim, lišćen i vijenci; tu će Nj. Veličanstvo dočekati municipij, te će se svetčani taj moment oglasiti gradu zvonenjem i pucanjem topovah. Pučanstvo pozvati će se posebnimi proglašenjima, da se poreda na cesti do grada. Taj dan u večer razsvietlit će se čitav grad; građanska glasba, koju će pratiti 100 nosioch svilenih transparentnih balonah sa grbovi različitih krunovinah krunes svetoga Stjepana, proći će svetčano izklicnim gradom i prirediti koncert na Adamića trgu, na kojem će se Nj. Veličanstvo nastaniti u svratištu „Europi“ (koje je posve iznova uređeno, te izključivo namijenjeno za Nj. Veličanstvo i pratnju). Sve javne sgrade, imenito gradski turanj, Adamićev i Jelisavin trg, biti će sjajno razsvietljeni. Drugi dan, pošto Nj. Veličanstvo po svoj prilici pregleda c. kr. čete i zavode, pokloniti će se municipij, svetčeno i sve građanske i vojne oblasti. U večer će gradski orkestar prirediti na moru pred stanom Nj. Veličanstva serenadu; osoblje od opere pjevati će pri tom više hymnah. Svi brodovi u luci biti će svetčano nakičeni i razsvietljeni, a tako i sve barke. Na molu pred Stabilimentom teciocim politički Sturzer iz Beča umjetnu vatru, te će se poslije toga razsvietliti more bengalskim plamenom. Na molu Adamićeva trga i oko kazališta postaviti će se veliki plinski svjetiljnici sa četiri plamena. — Treći dan. U večer Théâtre paré. Priказat će se opera „Semiramis“ sa oblačenimi sborovi.

U Zadru, 25. veljače. (O putu Njeg. Veličanstva. Žalost zbog nesreće „Radeckoga“. Rieka Neretva.) Pišu ovdavle „Wanderer“: 21. javljeno je ovdavle u Beču, da će Nj. Veličanstvo i Dalmaciju prvi put posjetiti. (O tom neznas se u Zagrebu ništa još izvjestno. Ur.) Ova viest primljena je vrlo radostno, budući da se u narodnih krugovih nadaju od dolazka Njeg. Veličanstva, da će se promieniti vladini nazori, kakvi se ovdje izvršuju. Spremaj se posvuda za svetčan doček. Budući da će Nj. Veličanstvo, kako se čuje, putovati do Kotora, i budući da će posjetiti samo povelje primorske gradove, odputit će se iz svih trgovistah, selah i otokah poslanici u narodnom odielu u gradove, da pozdrave vladara. U Sinju biti će gistra (utrkanje), gdje će Nj. Veličanstvo imati prilike, da vidi, kako naši seljaci umjetno jaše. U Zadru prirediti će se na dan dolazka Nj. Veličanstva regatta, pri čem će osobito morinari imati pokazati, kako hitro brode na kačić (čamcih). — Narodnjaci namjeravaju preko poslanikah prosvjedovati proti postupanju političkoga glavarah spijet-skoga i zadržakoga.

Katastrofa „Radeckoga“, u kojoj su većim dielom našli smrt sami Dalmatinci, obavila je svu zemlju crnom tmgom. Ovdje su na ponaku municipija 23. o. m. držane u prvostolnoj crkvi svetčane zadušnice za pokojnike. S prozorah visili su crni sagovi, sa turnjevah vile su se crne zastave, brodovi u luci bijahu do po jargora apustili barjake, a gospodje odjele se žalostnim ruhom. U isto doba oblužen je parastos i u grčko-iztočnoj crkvi. Narodnjaci dadeše 21. u večer u čitavni koncert sa tombolom na korist rodu nesrećnih; občina zadarska, kao i ovdješnji listovi „Nationale“ i „Dalmata“ otvorili su na istu svrhu skupljanje dobrovoljnih darovah. Danas opet prisustvovala je ovdješnja c. kralj. posada zadušnicam za pokojnike u crkvi sv. Simeona.

Na 1. ožujka očekuje se ovdje povjerenstvo, na čelu mu ministarjalni savjetnik Vaniek sa nadzornikom središnjega pomorskoga zapovjedništva u Trstu, Breidensteinom, da trasira raluje za uređenje rieke Neretve.

Ugarska.

U Pešti. 1. ožujka. (Razknež Karagjorgjević. Neredi povodom izborah.) Razknež Aleksandro Karagjorgjević upravio je na gradski delegirani sud molbu, neka bi ga mimo jamčevine pustio na slobodu, nu ova molba nije mu uslišana. — Sutra ima se u pe-

štansku županiju odaslati kr. povjerenik. Dva batalijuna pješactva otišla su jučer u okoliš jegarski i pečuhski, da kod izborah prepriče izgrede.

U Bardejevu, 22. veljače. (Izborni izgredi). U bardejevskom izbornom okružju šariške županije ustao je kao kandidat za narodnoga zastupnika Josip Dienes. Malo kasnije pozvan je i bardejevski župnik, opat Edz Kaczvinszky, da preuzme zastupstvo rečenoga okružja, a nekogi su opet hotjeli V. Hollána, ministarskoga tajnika. Za Kaczvinszkyja bila je većina bardejevskih stanovnikah (ne gradjanah); za Dienesa opet pretežita većina birarah iz ostalih mjestah ovoga kotara bez razlike stalisa i vjere i ostali Bardejevci, tako, da je njegova pobjeda bila osigurana. Početkom veljače izjavi opat, da nemože primiti zastupstvo, jer da mora biti kod kuće, budući da će se graditi nova kalvarija; te preporučiti svojim biracem Vilima Hollána, koga ovi odmah i poprime. G. Hollán, mlad, i kako se vidi, obrazovan čovjek, držao je 14. t. m. svetčan ulaz u Bardejevu, praćen od stanovnikah na kolih i na konjih. Najprije je govorio na otvorenom mjestu, a zatim se uputi u vječnicu, gdje je razvio svoj program. Na večer prirede mu njegovi biraci bakljadu, dočim se je protivna stranka vladala sasvim pasivno. Za osam danah, 21. t. m., očekivala je protivna stranka svoga kandidata, koji je imao svoje nazore očitovati. Nu već 20. t. m. odbije načelnik molbu, da smiju obdržavati skupštinu u vječnici, gdje se vije Hollánova zastava, i naloži seljakom iz okolice, da dodju sutra dan u 4 sata po podne na trg. Sutra-dan sakupi se na trgu zbilja cijeli čopor pijanih i govorom razpaljenih seljakah, kojim su se pridružili mladji ljudi i žene. Nu kad se pokaže Dienes, praćen od svojih birarah na prostih kolih i krasnih kočijah, podignu prisutni seljaci, mašuć zastavama i batinama, strašnu viku i zactvore ulicu, ali se zadovolje tim, da su nadvikali glasbu i rieči, koje je kandidat govorio svojim biracem. Dočim su Dienesovi biraci bili sigurni, da će nadvladati, prime porugljive rieči sa preziranjem. Gospoda upute se u kasinu, na kojoj se je vila Hollánova zastava; nu puste ju u miru, a ostali biraci odu u bližnje gostione, koje su bile za njih opredjeljene. Ostala se svjetina razidje, i tim se je mislilo, da je već sve prošlo.

Nu kolovodje protivne stranke očekivahu mrak, koji bi jim sakrio njihove junačke čine. Kad se je suton uhvatio, priredi Dienesova stranka bakljadu i uputi se pred stan svoga kandidata. Ugledna gospoda i množina neoboružanih seljakah nošahu baklje. (Batine nisu smjeli sobom nositi.) Na jednom napadne na njih batinami oružana svjetina, dapače i oni, kojim je sveta dužnost, da mir uzdrže. Batine bili su posakrivali u obližnjih kućah, dapače i u istoj vječnici. Napadači prisile bakljaše, te su se ovi morali bakljama braniti i nasloniti se na obližnje kuće. Bog zna, što bi bilo sada nastalo i koliko bi se krvi prolilo, da lovci nestigoše na lice mjesta. Oni razčeraju svjetinu i njihovom pomoćju povrate se seljaci, koji su baklje nosili, u gostione, gdje su imali večerati, te se je zatim mogao obdržavati banket, priredjen u kasini na čast Dienesah. Na kasinu i na gostione navale izgrednici iz nova, te razlupaju prozore. Lovci bili su prisiljeni, kroz noć češće tjerati izgrednike sa trga, a kasnije sprovaljahu su kući pristaše gosp. Dienesah, da jih nebi izgrednici napali. Lovci morali su i sutra-dan posredovati; jer su izgrednici opet nove izgrede snovali.

Austrija.

U Beču, 1. ožujka. (Njihova Veličanstva, carica carica.) praćeni najvišimi dvorskim zvaničnicima i ugarskim ministrom grofom Festetićem, odputovati će u sriedu u jutro posebnim vlakom u Budim. Sinoć otišlo je onamo posebnim vlakom mnogo dvorskog osoblja. (Ponekih listovih put Njih. Veličanstva u Budim nije do danas jošte definitivno ustanovljen. Ur.)

— (Osobne viesti.) Dne 27. veljače posieti g. nadvojvoda maršal Albrecht sada već penzionovanoga generala topništva Hartunga i izrazi mu, koliko žali, da izstupa iz vojske. G. nadvojvoda pokloni svojem staromu drugu po oružju dragocenu sablju. G. podadmiral Tegetthoff odputio se je iz Trsta u Polu, te će se povratiti u Beč 20. ožujka. — G. Steege, opravnik kneževine Rumunjske, odputovao je danas u Bukarešt, da uređi svoje gospodarstvo. Bio mu je ovdje zadatak, da ugovori, da se u Rumunjsku ukinu kapitalizacije. Kažu, da je prijateljski primljen i da ima male, te će medju Rumunjskom i Austrijom nastati bolji odnošaji.

— (Dementi.) Zvanična „Wiener Zeitung“ piše: „Doznajemo s pouzdanom strane, da se o us-